

ISSN 1584-4404

Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca Series *Humanistica*

humanistica.ro

Recenzie:

Anamaria Iuga, *Țesând povești. Istorii de viață în camera bună maramureșeană*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2025, Colecția Observatorul Social, 230 pp., ISBN: 978-606-714-926-5

Corina Iosif

How to cite this article:

Iosif, Corina (2025) *Review of: Anamaria Iuga, Țesând povești. Istorii de viață în camera bună maramureșeană*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2025, Colecția Observatorul Social, 230 pp., ISBN: 978-606-714-926-5., Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca, Series Humanistica, Vol. 23, pp. 214–216. DOI: 10.5281/zenodo.18106739

© 2025: The Publishing House of the Romanian Academy.
Humanistica Yearbook is published online since 2003.
Submit your article to Humanistica Yearbook: secretariat.dcsu@acad-cj.ro

cu cenzura care i-a modificat simțitor manuscrisul, *Niederungen* a fost premiat de Uniunea Tineretului Comunist la secțiunea „lucrări în limbile naționalităților conlocuitoare“. Peste doi ani cartea a fost publicată și în Republica Federală Germania, exact așa cum fusese scrisă de autoare, iar reacția autorităților din România a fost extrem de dură: i s-a interzis să mai publice în țară.

Dosarul conține și poveștile celor care au spionat-o pe Herta Müller sau redă detalii despre rolul traducerii în transcrierile Securității. E de apreciat efortul extraordinar al Valentinei Glajar care a analizat meticolos dosarele secrete ale Securității și a comparat declarațiile găsite acolo atât cu amintirile Hertei Müller și interviurile sale pe această temă de după câștigarea Premiului Nobel, cât și cu literatura sa cu încărcătură autobiografică. De asemenea, autoarea a refăcut, simbolic, traseul Hertei Müller și a vizitat locurile copilăriei și tinereții sale pentru a putea înțelege ce a reprezentat spațiul formării sale intelectuale asupra operei literare de mai târziu. Pe un alt nivel, cartea urmărește și felul în care lumea literară din România (și nu numai) a reacționat la aflarea veștii că Herta Müller a câștigat prestigiosul Premiu Nobel și readuce în discuție importanța literaturii pentru redarea nefardată a istoriei.

Avem în față un volum remarcabil despre viața trăită în plină dictatură, dar și o poveste de succes despre o scriitoare care a reușit să se smulgă din chingile urmăririi Securității și să își clădească o carieră încununată cu Premiul Nobel.

Mihaela Gligor¹³

Anamaria Iuga, *Țesând povești. Istorii de viață în camera bună maramureșeană*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2025, Colecția Observatorul Social, 230 pp., ISBN: 978-606-714-926-5

Despre Maramureș s-a scris mult, au scris istoricii, etnografii și etnologii români, dar și cei străini. Istoria particulară a acestei regiuni, atenția politică (și ideologică) de care a beneficiat, interesul științific care i s-a acordat pe tot parcursul secolului al XX-lea și a începutului de secol al XXI-lea, a făcut ca reprezentările savante ale Țării Maramureșului, în

¹³ Department of Socio-Human Research, “George Barițiu” History Institute of the Romanian Academy, Cluj-Napoca; ORCID: 0000-0003-1264-5503

publicații de factură diferită, să se remarce înainte de toate prin numărul lor mare. Atât etnografia locală, cât și cercetările antropologice de lungă durată întreprinse de antropologi vestici au produs imagini ale acestei culturi, ce coexistă de multe ori cu realitatea socială și culturală dinamică a zonei. Mediatizarea intensă a avut și ea un cuvânt greu de spus în această privință. În abundența de text științific, (dar nu numai), cartea doamnei Anamaria Iuga reușește să fie inedită.

Autoarea este nu numai un etnolog cu experiență – deopotrivă în domeniul cercetării și în cel al acțiunii muzeale –, ci și o cunoscătoare din interior a culturii Maramureșului. În plus, experiența sa în cercetare, precum și ca membru în *Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial (CNSPCI)* i-a înlesnit abordarea complexă și excelent documentată a subiectelor ce privesc raportul dintre culturile țărănești ale zonei în dinamica lor și procesele patrimoniale ca parte a politicilor culturale ale statului, mai larg, ale Europei.

Există câteva rațiuni care fac din această carte una ce ar trebui să atragă atenția proiritar oricărui cititor interesat de studiile culturale și ale socialului și în particular de ceea ce este numit, generic în etnologie (cu toate că destul de chestionabil), cultură materială.

În primul rând, Anamaria Iuga reușește să îmbine cu măiestrie experiența pe care o are ca o cunoscătoare din interior a Maramureșului cu cea a demersului etnologic ca producător de cunoaștere. Cu naturalețe și generozitate autoarea face părtaş cititorul simultan la înțelegerea semnificațiilor culturii maramureșene și la cele ale meandrelor formării în etnologie. Demersul analitic este clar și eficient. Autoarea valorifică extrem de bine resursele interpretative ale descrierii etnografice. „Metodologia” atât de des (și din păcate stângaci) invocată în lucrările de etnologie este, în cartea doamnei Iuga, o cale de acces firesc și onest către uneltele etnologului și către modalitățile în care acestea servesc în producția de sens etnologic.

Cercetările premergătoare acestei cărți au avut ca obiect spațiul festiv țărănesc „camera bună” sau „casa de parade”, unde se află țesături făcute de mână, în special covoare. Autoarea se concentrează în mod particular, asupra semnificațiilor culturale și simbolice ale acestui obiect în cultura maramureșană, în perioade diferite. Este urmărită sistematic importanța pe care, de exemplu, contextul emigrării îl are asupra obiectelor din camera bună; sunt menționate schimbările sociale alerte care duc la decalaje culturale importante între generații; este investigată relația dintre obiectele manufacturate și locul/spațiul ce le este destinat sau atribuit în cultura țărănească de referință. Remarc, de exemplu, interesul special acordat

covoarelor donate de localnici bisericii, importanța simbolică și culturală a acestei practici în zonă. Biserica, devine astfel depozitara unui repertoriu de cusături și țesături ce se cumulează și se expun comunitar și prin care localnicii își autolegitimează identitatea culturală. Este un subiect, în general, puțin exploatat de cercetători, dar care este extrem de bogat în semnificații.

Auto-etnografia, ponderată și discretă, dar extrem de bine condusă, se îmbină echilibrat cu demersul metodologic. Chiar dacă nu dezvoltă subiectele care decurg din tematizarea metodelor etnologice pe care le adoptă (doar cu valoare de exemplu aici, tematizarea explicită a relației cercetătorului cu unealta sa de lucru, camera fotografică sau construcția de gen ca fenomen conex al producției covoarelor și semnificațiilor acestora în cadrul normativ al cuvenirii patrimoniale) doamna Iuga jalonează eficient încadrarea teoretico-metodologică a demersului său.

Relația dintre text și fotografie este foarte bine construită, astfel încât imaginile se constituie nu numai într-un palier ilustrativ al textului, ci într-un adevărat discurs complementar și contrapunctiv al acestuia; liantul dintre text și imagine este asigurat inclusiv de istoriile de viață cuprinse în narațiuni, fragmente de interviu care susțin, îmbogățesc și legitimează demersul argumentativ.

Nu în ultimul rând, cititorul are sub ochi o carte frumos scrisă! Reflecțiile teoretice se combină cursiv și fără asperități cu observația empirică și cea metodologică, iar auto-etnografia asumată de către autoare ca metodă, dar și ca obiectiv, devine suportul discret al narațiunii. Este un text excelent, susținut inteligent și eficient de discursul vizual și care se citește cu extrem de mare plăcere și interes de la început până la sfârșit.

Corina Iosif¹⁴

¹⁴ National Museum of the Romanian Peasant, Bucharest; ORCID: 0000-0001-5239-2999